

เทศน์เช้า วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วัฒนธรรมของชาวพุทธ วันพระ วันโกน เห็นไหม วันพระ วันโกน คิดถึงไง นี่มีหลักใจ ถ้าไม่มีหลักใจนะ วันเสาร์วันอาทิตย์เป็นวันหยุดพักผ่อน แต่วันทำงานวันทำการเราก็ต้องทำหน้าที่การงาน เสาร์อาทิตย์เราก็ได้พักผ่อน พักผ่อนของเรา ถ้าใครมีหลักมีเกณฑ์ เสาร์อาทิตย์เขาก็ไปวัดไปวาไปทำบุญกุศลของเขา แต่ถ้าวันพระ วันโกน นี่วัฒนธรรมมันฝังรากในหัวใจ

ถ้าในหัวใจมันฝังราก เห็นไหม ที่ว่าใจมีที่พึ่งๆ คือมันคิดถึงไง เราคิดถึงพ่อแม่เรา นี่ถ้าเรามีพ่อแม่ เราจะคิดถึงพ่อคิดถึงแม่เรา เรามีญาติพี่น้องของเรา เราจะคิดถึงญาติพี่น้องของเรา ถ้าเราไม่มีละ เราไม่มีเราก็ต้องคิดถึงตัวของเรา คิดถึงตัวของเรานะ เราจะหาสิ่งใดเพื่อเป็นที่พึ่งอาศัยของเรา ที่นี้เราคิดถึงไง เราคิดถึงรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ วันนี้วันพระไง เราทำบุญกุศลของเรา ทำบุญกุศลเพื่ออะไร ถ้าหัวใจมันมีที่พึ่ง มีที่พึ่งคือมันมีหลักเกาะ มันมีที่พึ่งของมัน

ฉะนั้น เวลาเราพุทธโธๆ ถ้าเราภาวนาพุทธโธมันให้ชัดเจนขึ้นมาอีก มันละเอียดเข้าไป ถ้าเราทำบุญกุศลของเรา นี่เราคิด เริ่มต้นนะ เวลาพูดถึงเจตนา เจตนาตั้งแต่เริ่มต้น ตั้งแต่หุงหาอาหาร เพราะเราจะทำสิ่งนี้ของเรา เห็นไหม นี่เจตนาเราอยู่กับใครละ เจตนาเรามีที่พึ่ง เราเป็นสัตว์มีเจ้าของ สัตว์มีเจ้าของดีกว่าสัตว์ไม่มีเจ้าของ สัตว์มีเจ้าของ เห็นไหม เจ้าของคุ้มครองดูแลมัน สัตว์ไม่มีเจ้าของนะ เวลามันเกิดภัยพิบัติขึ้นมา เกิดต่างๆ มันต้องช่วยเหลือตัวมันเอง ถ้าช่วยเหลือตัวมันเองได้มันก็ช่วยได้ ถ้าช่วยเหลือตัวมันเองไม่ได้มันก็ไปตามแต่อุบัติเหตุ นั่น แต่สัตว์ถ้ามีเจ้าของ เจ้าของจะดูแลมัน เจ้าของจะปกป้องมัน เจ้าของจะคอยดูแลรักษาสัตว์ตัวนั้น

ใจของเรา ถ้าเรามีหลักใจของเรา เราชาวพุทธ วันโกน วันพระเราทำบุญกุศลของเรา เพื่อให้จิตใจของเรามีหลักมีเกณฑ์ของเรา ฉะนั้น ถ้าจิตใจเราละเอียดมากขึ้น เวลาเราอยากประพฤติปฏิบัติของเรา เรากำหนดพุทธโธ พุทธโธ พุทธโธมันเป็นปัจจุบันเลย คำว่าเรามีเจตนา เรามี

เจตนาทำบุญกุศล เราทำอาหารทำสิ่งต่างๆ นี่เจตนามันมี พอเจตนามี เจตนาตัวนั้นมันเป็นตัวที่จะให้ใจมีหลักมีที่พึ่ง

แต่ถ้าพุทโธ พุทโธ พุทโธ เห็นไหม ใจสู้อใจ ใจสู้อใจมันก็กำหนดพุทโธเดี๋ยวนั้น ถ้าพุทโธเดี๋ยวนั้นมันก็เกาะพุทโธเดี๋ยวนั้น ถ้าเกาะพุทโธเดี๋ยวนั้น แล้วพุทโธ เห็นไหม คูณเวลาน้ำหลากมาเห็นมดใหม่ มดมันเกาะใบไม้อยู่ มันอาศัยใบไม้เป็นที่รอดชีวิตของมัน นี่ก็เหมือนกัน พุทโธ พุทโธ พุทโธ เราเกาะไว้ไง เราเกาะไว้ แต่เราถึงฝั่งไหมล่ะ ถ้าเรายังไม่ถึงฝั่งเราหาที่พึ่งไม่ได้ มันก็ยังเร่ร่อนไป เพราะอะไร เพราะมดกับใบไม้ ใบไม้มันลอยอยู่บนน้ำ มดมันเกาะใบไม้ไว้เพื่อดำรงชีวิตของมัน ถ้ามันไม่มีใบไม้ มดเวลาน้ำพัดไป น้ำพัดไป มดต้องอยู่กับน้ำ มันจะเกาะกลุ่มของมัน พยายามจะลอยตามน้ำไป ถ้าถึงคั้งมันก็จะขึ้นของมัน

ถ้ามันไม่มีพุทโธ มันคิดตามอารมณ์โลก คูณเราอยู่กลางน้ำ น้ำพัดพามดนี้ไป มันพัดพามดนี้ไป เราคิดเรื่องร้อยแปดพันเก้า ฟุ้งซ่านไปต่างๆ คิดร้อยแปดพันเก้า พุทโธ พุทโธ พุทโธ เห็นไหม มดมันก็เกาะ มันมีใบไม้ มีเศษไม้ให้มันเกาะไว้ ถ้ามันเกาะไว้ เกาะไว้พุทโธ พุทโธ เพราะเศษไม้กับมดมันไม่ใช่อันเดียวกัน แต่ถ้ามันถึงฝั่งแล้วมันทิ้งเศษไม้นั้น พอมันทิ้งเศษไม้นั้น มดมันก็ขึ้นฝั่งนั้นไปมันก็ปลอดภัยของมัน

ถ้าปลอดภัยของมัน มดนะ เวลามันอยู่กลางน้ำนี้มันจะตกใจมาก มันจะคิดว่าชีวิตนี้มันจะรอดหรือไม่รอด มันจะพาตัวเองไปอย่างไร แต่ถ้ามันขึ้นฝั่งไปแล้วนะ พอมันถึง สิ่งที่พุทโธ พุทโธ เกาะไปถึงฝั่ง มันขึ้นฝั่งไปได้ละ นี่มันวางพุทโธ เห็นไหม มันวางพุทโธมันก็ขึ้นฝั่งมันไป มันอุ้นใจ เพราะมันอยู่บนบกไง มันอยู่บนบก มันเอาตัวมันรอดได้ มันมีความสุขใจของมัน แต่ถ้ามันอยู่กลางน้ำล่ะ

ฉะนั้น นี่เป็นข้อเท็จจริง ถ้าข้อเท็จจริง เวลาปฏิบัติเรากำหนดพุทโธ พุทโธของเรา นี่ในเมื่อเราอยู่ที่ท่ามกลางโอชะ ในท่ามกลางของวิญญูะ วิญญูะนี้สัญชาตญาณของมนุษย์ไง เห็นไหม มีกายกับใจ กายกับใจ ใจก็ไม่เคยเห็น ไม่เคยรู้ของมัน แต่รู้จักความสุข ความทุกข์นะ เวลาทุกข์นี้ทุกข์มาก เวลาสุขก็พอประมาณ เวลาสุขมันไม่อยู่กับเรานานหรอก แต่เวลาทุกข์นี้มันอยู่กับเรานานมาก เวลามันฟุ้งซ่าน มันต่างๆ นี่สัญชาตญาณ มันอยู่ที่ท่ามกลางโอชะ อยู่ที่ท่ามกลางความฟุ้งซ่าน อยู่ที่ท่ามกลางความรู้สึกนึกคิด มันอยู่ที่ท่ามกลาง นี่โดยสัญชาตญาณของมนุษย์ไง นี่กายกับใจๆ

แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้ฝึกหัด ให้ทำพุทธานุสติ ระลึกถึงพุทโธ ธัมโม สังฆโม มรณานุสติ เทวตานุสติ ให้ระลึกถึง มีคำบริกรรม มีคำบริกรรมก็แย่งความคิดนั้นมาไม่ให้ มคตินั้นลอยอยู่กลางน้ำนั้น ให้มันมีที่เกาะที่ยึด มีเศษไม้ มีต่างๆ เกาะไป เกาะลิ่งนี้ไป ถ้ามันพาเรา เข้าถึงตลิ่ง เข้าถึงฝั่ง เราก็ได้ขึ้นบกนั้นไป

นี่ก็เหมือนกัน พุทโธ พุทโธ พุทโธ ถ้าเป็นเดี๋ยวนั้นมันเป็นปัจจุบันเดี๋ยวนั้น ถ้ามันทำของ มันได้ ถ้าทำของมันไม่ได้ละ เห็นไหม กระแสน้ำมันรุนแรง มันพัดไป ออกทะเลไปมันจะไปขึ้น ฝั่งที่ไหนละ ออกทะเลไปนะออกไปไกลเลยละ แล้วจะขึ้นฝั่งอย่างไร มันไม่มีฝั่งให้ขึ้น เราก็เกาะ ของเราไว้ เราก็พุทโธของเราไว้ แต่ถ้ามันพัดไปถึงใกล้ฝั่งขึ้นมามันก็เป็นอำนาจวาสนาของคน เห็นไหม การภาวนา ภาวนาได้ยาก ภาวนาได้ง่าย ภาวนาต่างๆ แต่ถ้ามีที่เกาะไว้กับไม่มีที่เกาะไว้ ต่างกันไหม ถ้าเรามีพุทโธ เรามีปัญญาอบรมสมาธิ มีสติ นี่มันแตกต่างกันไหม? มันแตกต่างกันอยู่ แล้ว นี่การฝึกหัดของเรา เราฝึกหัดของเราไป

นี่การฝึกหัดของเรา เห็นไหม ในสถานที่ราชการเขาสัมครคนงานของเขาเนะ เขาต้องสอบ เขาต้องคัดเลือกกว่าคนนั้นเป็นคนดีไม่ดี อย่างทหารเกณฑ์ ดีหนึ่ง ประเภทหนึ่ง แข็งแรง ร่างกาย สมบูรณ์ มีเขาวนปัญญา เลือคดีหนึ่ง ประเภทหนึ่งเลย นี่เอาเลย เวลาคนเขาทำงานเขาต้องคัดเลือก ของเขา เวลาเราประพฤติปฏิบัติของเรา เราประพฤติปฏิบัติของเราจิตใจเราเป็นอย่างไร เวลา กำหนดพุทโธ เห็นไหม บอกพุทโธแล้วมันไม่ได้ผล พุทโธแล้วมันไม่ลง พุทโธแล้วมันมีอุปสรรค

อุปสรรคขนาดไหนก็แล้วแต่ นี่อุปสรรคคือการฝึกหัด เวลาเราคัดเลือกทหาร เห็นไหม เขา ดูเลย ใครร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง แต่ถ้าใครร่างกายไม่สมบูรณ์แข็งแรงนะ นี่ประเภทสอง ถ้า ประเภทสองนะ แล้วประเภทที่ว่าทพพลภาพเขาไม่เอาเลย เขาบอกอย่างนี้ไม่เอา ให้กลับไปใช้ชีวิตตามปกติเลย ไม่ต้องมาเป็นทหาร จิตใจของคนถ้าภาวนาไม่ได้ละ อย่างนี้ไม่เอาเลยหรือ

ถ้าไม่เอาเลยนะ คนที่ไม่ได้เป็นทหารเขาก็ดีใจใจ เพราะเขาไม่ต้องไปรับใช้ชาติ เขา กลับไปดูแลพ่อแม่เขา เขาไปทำอาชีพของเขา นี่มันก็อยู่เรื่องโลกๆ ใจ แต่ถ้าเป็นทหารละ เป็น ทหารนะ พอเป็นทหารของเขา เขาเป็นทหารของเขา เขาฝึกหัดของเขา กว่าเขาจะประจำการ เขาจะ ฝึกหัดจนเป็นทหารได้

นี่ก็เหมือนกัน เราพุทโธ พุทโธของเรา เวลาปฏิบัติของเรามันจะถูกมันจะผิดมันก็เรื่องพื้นฐานไง แต่ถ้าเวลาเราปฏิบัติไปแล้ว เรารู้ของเราแล้ว แล้วเราปฏิบัติผิดละ ทหารถ้าทำผิดเขา ลงโทษ ลงโทษเลย อย่างนี้กฎอัยการศึก ถ้าสั่งแล้วไม่ทำนะประหารชีวิต

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราเห็นภัยของมันไซ้ใหม่ ถ้าเราฝึกของเราได้ เราพุทโธ พุทโธ จิตมันสงบได้ จิตมันสงบได้ ถ้าสงบแล้วเราจะทำอะไรรักษาสีงั้น จะทบทวนอย่างไร ทหารก็ต้องทบทวน เขาต้องฝึกหัดของเขาตลอดเวลา ทบทวนของเขาเพื่อจะ让他ชำนาญการตลอดเวลา เพื่อเป็นประโยชน์ของเขา ใจของเราจะ เห็นใหม่ ดินพอกหางหมู ถ้าไม่คิดสิ่งใด ไม่มีคำบริกรรม ไม่มีสิ่งใดนะ เดียวกิเลสมันพอก พอกกิเลสมันพอกนะ หางหมูพอกดินมันพอกมากเข้า มันหนักเข้า มันแกว่ง มันฟาดตัวมันเองนะ

นี่ก็เหมือนกัน ปฏิบัติไปล้มลุกคลุกคลาน พอทำอะไรลงไปมันก็ล้มลุกคลุกคลาน ล้มลุกคลุกคลาน แล้วเวลาปฏิบัติมันต้องได้ประโยชน์สิ เห็นใหม่ เราทำบุญกุศลเพื่อเป็นอามิส เพื่อให้จิตใจนี้มันมีเสบียงอาหาร เพื่อเวียนเกิดเวียนตายในวัฏฏะ มันก็มีสิ่งใดเป็นที่พึ่งของเราไป เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเราจะไม่เวียนไปในวัฏฏะ ถ้าเป็นโสดาบัน เห็นใหม่ อีก ๗ ชาติ ถึงเวลาแล้วมันจะสิ้นเลย ถ้าสิ้นกิเลสแล้วมันทำลายสิ่งใด? มันทำลายกิเลส แต่ไม่ได้ทำลายหัวใจ แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา นี่ภวาสวะ ภพ ต้องทำลายภพ ทำลายชาติ ยิ่งทำลายมันยิ่งใส ยิ่งสะอาด ยิ่งบริสุทธิ์ พอมันทำลายแล้วมันทำลายกิเลส มันไม่ได้ทำลายธรรมชาติอันนั้นหรือ ชาติอันนั้นเป็นธาตุธรรม ชาติธรรมมันจะมีความสุข มันจะสิ้นกิเลสของมันไป

ฉะนั้น เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา อย่างที่ลงทุนลงแรงของเรา เห็นใหม่ นี่มันต้องลงทุนลงแรง มันเป็นงานละเอียดใจ ถ้าเป็นงานละเอียดนะ หน้าที่การงานของเรา เราคุ้นเคยของเรา ผลงานในวัฏฏะเราทำสิ่งใดได้ เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์นะ เทศน์นี้บุคลาธิษฐาน ท่านเทศน์เปรียบเทียบเหมือนการทำงาน เปรียบเทียบเหมือนการทำงาน แต่การทำงานนี้ทำงานทางโลกไปทำงานทางโลกที่เราได้ทรัพย์สมบัติได้สิ่งต่างๆ มา นี่โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มีลาภ ได้ยศ ได้สรรเสริญต่างๆ ได้มาแล้วก็ปลื้มใจ นี่สิ่งนี้มันมีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ

แต่เวลาเป็นปฏิบัติไป เวลาประพฤติปฏิบัติไป เวลากิเลสกับธรรมมันแข่งขันกัน เวลากิเลสกับธรรมมันแข่งขันกันนะ เวลาถ้าเป็นธรรมขึ้นมา เรากำหนดพุทโธ จิตใจเราชุ่มชื้น จิตใจเรามีความองอาจกล้าหาญ เรากำหนดพุทโธมันก็พุทโธได้นะ แต่วันไหนจิตใจมันอ่อนแออะ โอ้อ! พุท

โธนี่ทำไมมันเหมือนยาขมเลย พุทโธทำไมมันน่าเบื่อขนาดนี้เลย ไปคิดเรื่องอื่นดีกว่า นี่คิดเรื่องอื่นดีกว่า ดีกว่าอะไรล่ะ? ดีกว่ากิเลสไป

เห็นไหม ถ้าจิตใจมันเป็นธรรม นึกพุทโธมันก็มี ความพอใจ พุทโธนี่ พุทชะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน โอ้อโฮ! มันละเอียดลึกซึ้ง แล้วความละเอียดลึกซึ้ง นี่เป็นสัมมาสมาธิ สมาธิมีความสุขระงับอย่างไร เวลาทางโลกเขามีความสุขมีความรื่นเริงกัน ในสโมสรสันนิบาต ในการที่เขาประสบความสำเร็จ เขามีความปลื้มใจกัน แต่ก็เท่านั้นแหละ แต่ถ้าเป็นจิตสงบเข้ามาโอ้อโฮ! มันแปลกประหลาดมหัศจรรย์ มหัศจรรย์แล้วทำอะไรต่อไปล่ะ

การทำต่อไป นี่มันละเอียดเข้าไปๆ จนเราคาดการณ์ไม่ได้ มนุษย์นี้เราจินตนาการเรื่องสวรรค์ได้ จินตนาการเรื่องพรหมได้ เพราะเราเห็นภาพวาดต่างๆ เราศึกษาธรรมะพระพุทธรเจ้า แต่เราจินตนาการโศคาบัน สกิทาคามี อนาคามีไม่ได้หรอก เราจินตนาการไม่ได้

เราจินตนาการว่าว่างๆ ว่างๆ มันว่างอย่างไรล่ะ มันว่าง อวกาศมันก็ว่าง ไปตายกันบนอวกาศหมด นี่มันว่างอย่างไรล่ะ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตเป็นสัมมาสมาธิ มันสมาธิอย่างไร สัมมาสมาธิ มิจาสมาธิ นี่ความเหม่อลอยของใจ ใจมันก็เหม่อลอยของมัน เห็นไหม แต่ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา มันรู้ตัวทั่วพร้อม ถ้ารู้ตัวทั่วพร้อม รู้ตัวทั่วพร้อมอย่างไร? รู้ตัวทั่วพร้อมหมายความว่า มันรู้ในตัวมันเอง ถ้ารู้ตัวทั่วพร้อมมันก็สร้างเลยนะ รู้ตัวทั่วพร้อมก็เส้นผม ขน ผิวหนัง โอ้ย! รู้ตัวทั่วพร้อมเลย นี่จิตมันออกรู้ จิตมันออกรู้ที่ร่างกาย มันรู้ตัวทั่วพร้อมมาจากไหน มันทั้งหมดต่างหากล่ะ มันทั้งหมด ขน เล็บ ฟัน หนัง มันทั้งหมด มันทั้งเข้ามาเป็นตัวมันเอง ถ้ามันทั้งเป็นตัวมันเอง นั่นล่ะความจริง ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา ความจริงแล้วทำอะไรต่อไปล่ะ

นี่ความจริงแล้วนะเราก็เสวย สุขนี้ สมุทัยควรละ แต่สุขล่ะ สุขเราก็อยู่กับสุขนั้น ถ้าอยู่กับสุขนั้นแล้ว สุขนั้นมันอยู่แล้วนะ สุขนี้เกิดมาจากไหนล่ะ สุขนี้ ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ แต่ถ้ามันสงบแล้วมันต้องมีเหตุมาดี แล้วเหตุทำอย่างไรล่ะ เหตุทำอย่างไร

จิตใจที่มันหยาบ จิตใจที่มันอ่อนแอมันก็คิดแต่เรื่องโลกๆ แล้วเวลาปฏิบัติธรรมก็คิดแต่บุคลาธิษฐาน คิดแต่เรื่องโลก เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่า การทำนาก็เทศน์เอาแต่มาเป็นตัวอย่าง เอาแต่ เอากระรอก เอาสิ่งต่างๆ มาเป็นตัวอย่างทั้งนั้นแหละ เพื่อให้เห็นภาพให้เราเปรียบเทียบ เปรียบเทียบขึ้นมาในรูปภายนอกนะ แล้วถ้าอารมณ์ความรู้สึกมันก็

เป็นรูปอย่างนั้นแหละ มันแสดงอาการแบบนั้นแหละ แต่มันเป็นนามธรรม ถ้าเป็นนามธรรมแล้ว มันจะทำความสงบมาได้อย่างไร ถ้าสงบแล้วเราจะทำงานอย่างไร

ถ้ามันทำงานของมันไปขึ้นมา เห็นใหม่ สิ่งทำงาน เวลาออกวิปัสสนา ถ้าเวลากิเลสกับ ธรรมมันแข่งขันในหัวใจของเรา เวลากิเลสมันมีกับเราอยู่แล้ว อวิชชาปจฺจุยา สงฺขารา อวิชชาพญามารมันครอบครองใจนี้อยู่แล้ว มันถึงทำให้เราเกิดเราตายในวัฏฏะ แต่เกิดดี เราทำคุณงามความดี ธรรมมันแข่งขัน เกิดมาดีบ้าง เกิดมามีความรู้สึกนึกคิดบ้าง เกิดมา มีศรัทธาความเชื่อบ้าง เกิดมาอยากประพฤติปฏิบัติบ้าง นิธรรมมันก็ยังมียานามากกว่า มันก็ดึงใจเราให้มันคง แล้วเราปฏิบัติ ไป ปฏิบัติเพราะอะไร

ปฏิบัติ เห็นใหม่ คุณเวลาเราทำงานนะ ทำงานอาบเหงื่อต่างน้ำ โอ้โฮ! หนัก ทุกข์ยากมากเลย เวลานั้นๆ กำหนดลมหายใจเข้าก็พุท ลมหายใจออกก็โร ทำไมมันอึดอัดล่ะ ทำไมเวลาอาบเหงื่อต่างน้ำทำงานนี้บอกว่าอู้ฮู! งานนี้หนักมาก งานนี้หนักมาก นั่งเฉยๆ ทำไมเอาไม่อยู่ล่ะ เห็นใหม่ งานที่ละเอียดคนนะ นั่งเฉยๆ มันก็อึดอัดขัดข้อง ยิ่งนั่งนะถ้าจิตมันฟุ้งซ่าน โอ้โฮ! มันอยู่ไม่ได้หรอก เขาเรียกว่ามันร้อน ร้อนจากข้างใน ถ้าข้างในมันร้อนนะ กิริยาภายนอกมันก็ร้อนตาม แต่ถ้าข้างในมันเย็น ถ้าข้างในมันเย็นขึ้นมา

นี่เดี๋ยวก็ร้อนเดี๋ยวก็เย็น จิตนี้เป็นได้หลากหลายนัก จิตนี้มีหัตถ์จรรยนัก มันเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แล้วเราไม่เคยดูแลมันเลย เราไม่เคยดูแลมันเลย พอเราจะมาดูแลมันนะ โอ้โฮ! ทำไมมันเป็นแบบนี้ล่ะ แต่ถ้าไม่เคยดูแลมันนะ โอ้โฮ! เราเก่ง เรายอด เราทำได้ โอ้ย! ธรรมะนี้ทำได้เลย โอ้ย! พระพุทธเจ้าทำอย่างนี้ เราทำตามพระพุทธเจ้าเลย นี่พระพุทธเจ้า ๖ ปีนะ เดี่ยวเราทำให้สำเร็จเลย

นี่เพราะมันมีตัวอย่างไง เวลาหลวงปู่มั่นท่านเทศน์นะ หลวงตาท่านบอกว่าเวลาหลวงปู่มั่นเทศน์ว่าการ นิพพานหิบบเอาได้เลยนะ นิพพานหิบบเอาได้เลย เพราะอะไร เพราะหลวงปู่มั่นท่านเทศน์ตั้งแต่เริ่มต้นทำความสงบของใจขึ้นมา โสคาปัตติมรรค สกิทาคามีมรรค อนาคามีมรรค อรหัตตมรรคขึ้นไปเรื่อยโซ่ใหม่ เราก็จินตนาการไปเรื่อย นิพพานหิบบเอาได้เลย พอหลวงปู่มั่นท่านเทศน์จบนะ โอ้ย! นี่ฟ้ามีดหมดเลย มันปิดหมดเลย แล้วนิพพานอยู่ไหนล่ะ อ้าว! ทีนี้คิดเอาเอง สิ นิพพานคิดเอาเอง คิดมาให้ได้

นี่ก็เหมือนกัน เราศึกษารธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้เราศึกษาได้ เราทำของเราได้ เราจินตนาการของเราได้ทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าเป็นความจริง ینگาน เห็นไหม งานทางโลกนี่โลกียปัญญา โลกุตตรปัญญา แล้วถ้าโลกุตตรปัญญามันเกิดอย่างไร? มันเกิด มันเกิดจากการฝึกหัดของเราละ

หลวงพ่อบอกทุกวันเลยเรื่องอย่างนี้

พูดนี้ต้องตอกย้ำ ตอกย้ำว่าสิ่งที่เป็โลก สิ่งที่เป็นโลกธรรม โลก สมบัติของโลกกับสมบัติของธรรม สมบัติของโลกเขาเก็บไว้ในตู้เซฟ แก้วแหวนเงินทองเก็บไว้ในตู้เซฟ เงินฝากธนาคารไว้ คุณงามความดี เห็นไหม ได้ไปประกาศ ได้เครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่คุณงามความดีของใจละมันเก็บไว้ที่ไหน คุณงามความดีของใจเก็บไว้ที่ไหน นี้อริยทรัพย์มันเก็บไว้ที่ไหน เวลามันเป็นอกุศลปธรรม สิ่งของมันแปรสภาพ นี่เวลาใจที่เป็นนามธรรมเวียนเกิดเวียนตายไป แล้วอริยทรัพย์มันอยู่กับใจ แล้วมันไปพร้อมกับใจมันเก็บไว้ที่ไหนละ มันอยู่ในไหน อริยทรัพย์มันอยู่ที่ไหน

นี่ไม่มีใครรู้ใครเห็นกับเราละ เว้นไว้แต่ครูบาอาจารย์ของเรา จิตใจที่สูงกว่ารู้หมดแหละ จิตใจที่สูงกว่าจะเข้าใจจิตใจที่ต่ำกว่า เวลาสนทนาธรรม สนทนาธรรมมันเป็นความจริงอย่างนั้น ถ้าเป็นความจริงอย่างนั้น เห็นไหม นี้อริยทรัพย์สมบัติทางโลกเราหามาเรามีที่เก็บที่รักษา แล้วทุกคนเห็นได้ว่าเรามีจำนวนทรัพย์สมบัติมากน้อยแค่ไหน แต่คุณธรรมในหัวใจของเราใครจะรู้กับเราได้ ใครจะรู้กับเราได้ แต่ปัจจัดตั้ง สันติภูมิจิโกราณีรู้ได้ ถ้าเรารู้ได้ เห็นไหม ถ้าเรามั่นคงของเรา เราแข็งแรงของเราขึ้นมา

วัฒนธรรมของชาวพุทธนะ ถ้าเราเป็นชาวพุทธ เรามีวัฒนธรรมของเรา วันพระ วันโกน วันพระ วันเจ้า เราทำบุญกุศลของเรา แม้แต่วันธรรมดา เราบวชใหม่ๆ นะ เราภาวนาอยู่ ถ้าวันพระนี่เนสัชชิก ปกติมันก็เนสัชชิกอยู่แล้ว ไม่นอนอยู่แล้ว วันพระนี่เรื่องธรรมดานะที่ไม่นอนนะ วันพระ ๒๔ ชั่วโมงไม่นอนนี่เรื่องธรรมดามาก ทำจนเป็นเรื่องปกติ เวลาที่เรายังเข้มแข็งกันอยู่นะเราทำของเราอย่างนี้ตลอดเวลา นี่วันพระ วันโกนเอาแล้ว วันพระไม่นอน กลางคืนไม่นอนเลย เดี๋ยวจงกรมทั้งคืน เพราะอะไร

เพราะเราหวังผล เราอยากได้ของเรา เรามีโอกาสของเรา นี่วันเวลาเป็นของๆ เราละ ถ้าเราตายไปแล้ว เราไปอยู่ภพชาติอื่น เวลามันเปลี่ยนแปลงไปแล้ว แล้วในปัจจุบันนี้หูตาสว่าง เราทำอะไรก็ได้ ถ้าหูตามันมืดมนนะ มันอ่อนแอ ทำอะไรก็ทุกข์ยากไปหมดเลย มันจะทุกข์จะยากมัน

เป็นการกระทำของเราทั้งนั้นแหละ เราสร้างกันมาแบบนี้ ทำไมไม่เป็นขিপปาภิญญาละ นั่งบ๊ีบเป็นพระอรหันต์เลย นี่ทำไมไม่ทำอย่างนั้นละ

คนที่เป็นอย่างนั้นเขาก็สร้างของเขามา เขาทำของเขาเขาถึงได้ของเขาอย่างนั้น เราทำของเราอย่างนี้ เราทำของเรามาแล้วเรามีความศรัทธา มีความเชื่อ อันนี้อริยทรัพย์แล้ว เรามีความเชื่อ ความศรัทธาเราก็ชวนขยายไซ้ใหม่ เขาบอกที่นี้มีสมบัติ ทุกคนเขาก็ไปแสวงหากัน เขาบอกที่นี้มีสมบัติเราไม่เอา เราเดินหนี เห็นใหม่ ไม่มีศรัทธา ไม่มีศรัทธาเราไม่สนใจเลย แต่ถ้ามีศรัทธาที่นี้มีทรัพย์สมบัติเขาก็แสวงหากัน

ทรัพย์สมบัติมันอยู่ที่ใจ ใจที่มีคุณค่าทั้งหมด ถ้ามันเป็นอริยทรัพย์ มันฝังอยู่ที่ใจ แล้วเราไม่ค้นคว้าหาใจของเราหรือ ถ้าเราค้นคว้าหาใจของเรา นี่แค่นี้มันก็มีบุญกุศลแล้ว ดูโลกเขาสี เขาตื่นโลกกัน เขาทำมาหากิน เขาผลิตผลิตของเขาไป เวลาตายแล้วลูกหลานมาเคาะนะ เคาะโลงศพ ป๊อกๆ ฟ่อๆ กินข้าว พ่อเอาบุญนะ ตายไปแล้วเขาเคาะโลงศพกัน เห็นใหม่ เพราะอะไร เพราะเขาตื่นโลก แต่เรายังมีลมหายใจนะ เรามีความรู้สึกนึกคิดของเราเอง เรามีใจคิดแสวงหาของเราเอง นี่ไม่ต้องให้ใครมาเคาะโลง เราทำของเราเอง เราจะเอาของเราไปเอง ถ้าเราทำของเราได้อย่างนี้เห็นใหม่ เรามีอำนาจวาสนา

ใครจะว่าอย่างไรก็ช่าง มีคนมาถามปัญหาเยอะมาก เวลาถามปัญหาเรา เราบอกว่าพูดกับเราแล้วนะ นี่เอาเป็นความจริงอย่างนี้แล้วปฏิบัติ ถ้าใครพูดอย่างไรนะ เรื่องของเขา ถ้าโยมเชื่อของเขาไปมันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าเชื่อเรานะแล้วทำอย่างนี้ไป ทำไปๆ ใครจะพูดอย่างไรก็ช่าง คำพูดของเขา โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ แล้วจริงหรือเปล่า แต่เวลาเป็นความจริง ปฏิบัติขึ้นมาดี เอาจริงขึ้นมาให้ได้สิ ถ้าจริงให้ได้พิสูจน์กัน พิสูจน์กัน ถ้าทำแล้วมันไม่ได้ ไม่ได้เพราะอะไร ถ้ามันได้มันได้ มันได้เพราะอะไร ทำให้มันจริงขึ้นมา เห็นใหม่ ถ้าเราเข้มแข็งขึ้นมาเราทำของเราได้ ถ้าเรามีความเชื่อความศรัทธา แล้วเรามีความมั่นคงของเรา

ฉะนั้น ในแนวทางปฏิบัติมันร้อยแปดพันเก้าทั้งนั้นแหละ แล้วมันก็แบบว่าคารม สัญญา อารมณ์ทั้งนั้น ว่ากันไปนะ แล้วก็ชักนำกันไป มันเป็นอุปาทานหมู๋ มันเป็นอุปาทานหมู๋ หัวหน้านะ ย่องๆ อย่างนั้นแหละ แล้วก็เดินเป็นแถวอย่างกับลูกเป็ดอย่างนั้นแหละ อย่างกับลูกเป็ดมันเดินเป็นแถว “โอ๊ย! สบายๆ” มันเป็นอุปาทานหมู๋นั่นนะ แล้วเป็นความจริงทำได้ใหม่ ความจริงทำได้ใหม่ แล้วความจริงเป็นอย่างไรละ? ไม่รู้ แต่เข้าไปเป็นแถวๆ แล้วใช้ได้หมดนะ เห็นใหม่ อันนี้เป็น

อำนาจวาสนาของคน ถ้าคนมีอำนาจวาสนาเราแยกแยะสิ เห็นไหม นี่ย่าเชื่อ กาลามสูตรไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น แล้วทำให้เป็นความจริงของเราขึ้นมา

ถ้าเป็นอุปาทานหมุ่นะ ตอนนี่การปฏิบัติกำลังมีความสนใจ แล้วก็ปฏิบัติไปอย่างนั้นแหละ ปฏิบัติดำรงชีวิตประจำวัน ให้ปฏิบัติไป แล้วก็ไม่ได้สิ่งใดเลย แต่พวกเราปฏิบัตินะ นี่โลกุตตรปัญญา ปัญญาที่เหนือโลก ปัญญาที่ชำระล้างกิเลส ปัญญาที่จะทำให้จิตใจของเรานี้เป็นธรรมชาติ ให้พ้นจากกิเลส ให้กิเลสตามหัวใจเราไม่ทัน เอวัง